

Бобро Л.М.

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ ТЕМИ «ОСТЕОПОРОЗ»

Вступ. З 2015 року програмою інтернатури за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина» передбачається викладання теми «Остеопороз». Висока поширеність остеопорозу (ОП) і його соціально-економічна значимість, пов'язана, в першу чергу, з ризиком інвалідизації пацієнтів внаслідок остеопоротичних переломів, диктують необхідність розширення заходів з профілактики і раннього виявлення цього захворювання [1]. Враховуючи ту обставину, що 80% населення уперше звертається за медичною допомогою саме до установ первинної медико-санітарної допомоги, роль сімейних лікарів в проведенні профілактики і ранньому виявленні ОП важко переоцінити [1,2].

Метою дослідження була оцінка інформованості лікарів-інтернів загальної практики про питання, що стосуються діагностики, лікування і профілактики остеопорозу.

Матеріал і методи. Було проведено базисне тестування 23 лікарів-інтернів загальної практики, що проходили навчання на базі кафедри загальної практики – сімейної медицини в 2017-2018 році. Тести були побудовані за типом питань множинного вибору з п'ятьма варіантами відповідей, один з яких був правильним. Питання стосувалися поширеності ОП в Україні, чинників ризику, принципів діагностики, профілактики і лікування ОП. Всього було запропоновано 10 питань. Тестування проводилося анонімно, але опитуваних просили вказати стать і вік. Серед задіяних в опитуванні лікарів 35,2% склали чоловіки, 64,8% - жінки. Середній вік складав $24,8 \pm 2$ років.

Результати. З 23 опитаних 13 (56,5%) інтернів відповіли правильно на 2-3 питання, ще 8 (34,8%) лікарів-інтернів правильно відповіли на 50% представлених питань. Максимальне число правильних відповідей (6 з 10)

дало 2 (8,7%) опитаних. На всі питання тестів правильно не відповів ні один з інтернів. Як показали результати опитування, лікарів-інтернів погано знають, яка поширеність остеопорозу: приблизно 75% опитаних лікарів вважала, що поширеність остеопорозу у віковій групі старше 50 років складає до 20 %. Тільки 43,4% опитаних правильно обрали відповідь «денситометрія» на питання про «золотий стандарт» діагностики остеопорозу. Звертає на себе увагу те, що 52,1 % опитаних вказали на рентгенографію, як ранній метод діагностики остеопорозу (відомо, що рентгенологічні ознаки остеопорозу з'являються при втраті кісткової тканини більше 30%).

Лікарів-інтернів показали досить хорошу обізнаність щодо факторів ризику остеопорозу, проте виокремити чинники з високою мірою доказовості змогли менше половини опитаних (паління, вік, низький індекс маси тіла, перелом стегна у батьків, наявність переломів в анамнезі, хірургічна кастрація та ін.) [2,5]. Досить хорошу інформованість лікарів продемонстрували і в питаннях профілактики остеопорозу, але рекомендовані дози кальцію і вітаміну Д для профілактики остеопорозу в літньому віці знали 8 (34,7%) опитаних [1,4]. Також тільки 5(21,7%) інтернів в якості основи програми фізичних тренувань обрали вправи з навантаженням вагою тіла і тренування рівноваги. Найчастішими переломами при остеопорозі 14(60,8%) лікарів-інтернів вважали переломи стегневої кістки, тоді як правильну відповідь (переломи хребців) обрали тільки 43,5 % опитаних. Менше всього правильних відповідей було отримано на питання, присвячені FRAX. Тільки 4(17,3%) лікарів-інтернів відповіли, що це інструмент для прогнозування ризику остеопоротических переломів протягом найближчих 10 років [3].

Аналіз даних не виявив залежності між кількістю правильних відповідей і такими показниками як стать і вік.

Висновок. Як показало наше дослідження, інформованість лікарів-інтернів загальної практики в питаннях діагностики, профілактики і лікування остеопорозу недостатня, що підтверджує актуальність виділення

цієї теми у окремий блок учбової програми на усіх циклах навчання лікарів загальної практики, включаючи професійну перепідготовку.

Література

1. Захворювання кістково-м'язової системи та вік: що нового: [остеопороз, нейропатичний біль, вітамін D] / В. В. Поворознюк [и др.] // *Новости медицины и фармации в Украине.* – 2015. – N 6. – С. 3–4, 6–7
2. Купріненко, Н. Сучасні погляди на проблеми остеопорозу: українсько-португальський обмін досвідом / Н. Купріненко // *Новости медицины и фармации в Украине.* – 2016. – N 8. – С. 3-8
3. Поворознюк В.В. Информативность различных моделей FRAX в оценке риска остеопоротических переломов у женщин Украины / В.В. Поворознюк, Н.В. Григорьева // *Боль. Суставы. Позвоночник.* – 2013. – N2. – С.32–41
4. Терапия остеопороза и заболеваний костно-мышечной системы: обсуждение с участием ведущих мировых специалистов: по итогам II Международного симпозиума, 9-11 марта, г. Львов / В. В. Поворознюк [и др.] // *Здоров'я України XXI сторіччя : медична газета.* – 2016. – N 13/14. – С. 30–33
5. Бобро Л.М. Вероятность развития остеопороза и остеопоротических переломов на фоне длительного применения ингибиторов протонной помпы / Бобро Л.М. Фирсова О. А. // *Щорічні терапевтичні читання: медикаментозна та немедикаментозна профілактика неінфекційних захворювань: погляд у майбутнє. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті академіка Л. Т. Малої, 20 квітня 2017 р.* –Х.,2007– С.30